

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ В ПІДГОТОВЦІ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Москаленко В.Ф., Бутко Л.А., Бутко А.Ю.

Національний медичний університет ім. О.О.Богомольця, м. Київ, Україна

alina_butko@mail.ru

Вища фармацевтична освіта поступово переходить на принципово новий рівень. Для вдосконалення підготовки фармацевтичних фахівців необхідні системні дії та новаторський підхід у сфері освіти. В наш час основними напрямками ВООЗ є розробка стандартів якості, ефективності, безпеки, раціонального використання лікарських засобів, а також проведення заходів, спрямованих на розширення доступу малозабезпечених верств населення до життєво необхідних лікарських засобів, розробка рекомендацій по здійсненню національної політики в сфері забезпечення населення лікарськими засобами.

Простежимо взаємозв'язок між двома дисциплінами – соціальною медициною та соціальною фармацією.

З позиції соціальної медицини, щоб жити повноцінно, необхідно бути здоровим, а це означає стверджувати та підтримувати здоровий спосіб життя. Соціальні технології формування основ здоров'я складаються з багатьох важливих компонентів. Слід звернути увагу на ті обов'язкові вимоги та умови, без дотримання яких неможливо в певній мірі забезпечити відповідну якість здоров'я людини, де органічно поєднуються соціальні та інші аспекти життєдіяльності людей. Рівень життя включає в себе об'єм благ та послуг, які споживаються, тривалість робочого та вільного часу, рівень розвитку та діяльності системи охорони здоров'я країни. Якість життя виражає ступінь задоволення матеріальних та духовних потреб людей, включаючи таке поняття як комфортність життя, а також якісні характеристики в галузі обслуговування населення (в т.ч. діяльність системи охорони здоров'я).

При порівнянні об'єктів та предметів вивчення соціальної медицини та соціальної фармації слід виходити зі спільних та відмінних рис. Спільними в

даному випадку виступають об'єкти – люди, а різним є підхід до методики вивчення проблеми.

В соціальній медицині основним об'єктом вивчення виступають хворі, а в соціальній фармації вивчаються проблеми, пов'язані з раціональним використанням лікарських засобів, хоча основний аспект спрямований на пацієнта, а також на суспільство.

В нашій країні зростає загальний рівень захворюваності з тимчасовою та стійкою втратою працездатності. Також зростають показники серцево-судинних, онкологічних, ендокринних захворювань, вірусних та паразитарних хвороб, зростають показники захворюваності на туберкульоз, кишкові інфекції, СНІД, венеричні захворювання. Все це є свідченням критичного неблагополуччя суспільства в цілому. Тому реальною потребою нації є профілактична медицина. Саме діагностика як особливий вид мислення, тобто клінічне мислення, визначає статус соціальної медицини як розділу соціальних знань, культури та мистецтва лікування.

Предметом соціальної медицини є здоров'я суспільства. Воно є пріоритетним для соціальної медицини та соціальної фармації і характеризується положенням в суспільстві, професійною здатністю, сімейним станом, життєвою орієнтацією.

Соціальна фармація виступає новим науковим напрямком у фармації України, за допомогою якого аналізують ефективність лікарської терапії, доцільність призначення лікарських засобів.

Сучасна наука акцентує свою увагу на вивченні соціально-ефективних механізмів забезпечення доступності медичної та фармацевтичної допомоги населенню.

Дослідження в соціальній фармації, як правило, базується на кількісних (наприклад, дослідження опитуванням) та якісних методиках, таких як інтерв'ю, спостереження та фокус-груп дослідження.

Соціальна фармація вирішує питання використання препаратів як окремими особами, так і суспільством в цілому з позиції методології соціальних наук. У цій

області фармація пов'язана з психологією, економікою і соціологією. Це дійсно суміш науки та мистецтва. Зокрема, лікування хворого потрібно розглядати у взаємозв'язку з соціальним середовищем, природою, екологією. Воно не повинно обмежуватись лікуванням якогось певного органу. Часто медики та хворі забувають про те, що найкращі ліки не допоможуть, якщо в режимі харчування, професійних заняттях, згубних звичках зберігаються причини захворювання.

Задачі лікування пов'язані з нормалізацією (або оптимізацією) в певній послідовності таких властивостей органів, систем та всього організму, як: структура, працездатність, підвищення резервних можливостей.

Тому провізор повинен мати можливість впливати на вирішення питань стосовно використання лікарських засобів. Взаємовідносини з працівниками системи охорони здоров'я, зокрема з лікарями, повинні бути партнерськими та діловими.

Таким чином, для поглиблення оптимального змісту навчальних планів, формування належних знань, вмінь та навичок управлінсько-економічного характеру вважаємо за необхідне доповнити навчальну програму підготовки спеціалістів фармацевтичної галузі поняттям «соціальна фармація», обґрунтувати ключові завдання та перспективи розвитку, що приведе до покращення якості підготовки майбутніх спеціалістів.